

وکیل

این مقاله فقط بر پایهٔ یک منبع نوشته شده است یا اینکه تا اندازه زیادی به یک منبع وابسته است.

[بیشتر بدانید](#)

وکیل، **نماینده** یا **جانشین** کسی است که از طرف شخص دیگری - **حقوقی** یا **حقیقی** - به موجب عقد **وکالت** برای انجام کاری مأمور می‌شود. وکیل در موضع دفاع، از تأمینات شغل قضا برخوردار است و شخصاً امکان مبادرت به تجارت ندارد چون خلاف شان اوست. حرفه وکالت از آثار مترتبه بر تجارت، پیروی نمی‌کند و بدین جهت، وکالت را نمی‌توان یک کسب و کار تلقی کرد. موید این حقیقت قانونی، سیاست‌های کلی نظام در امور قضایی است که وکالت را در زیرمجموعه امور قضایی آورده است و در **قانون اساسی** نیز در فصل سوم یعنی فصل حقوق ملت ذکر شده است و از اصل چهل و چهار مستثنی است.

وکیل پیشه	
نام‌ها	وکیل، مدافع، دادخواه، دادگستر، وکیل مدافع، وکیل دادگستری
زمینه‌های فعالیت	حقوق
توصیف	
مهارت‌ها	مهارت‌های تحلیلی تفکر نقادانه حقوق پژوهش حقوقی توانمندی‌های کلامی و نوشتاری اخلاق حقوقی
تحصیلات مورد نیاز	حقوق
زمینه کاری	دادگاه، حکومت، مؤسسه حقوقی، سازمان مردم‌نهاد، کمک حقوقی، ابرشرکت مسئولین حقوقی شرکت‌ها
کارهای وابسته	دادیار، قاضی، حقوق‌دان، مدافع، وکیل مدافع، دادستان، استاد حقوق، دفتر اسناد رسمی، دادرس، سیاستمدار، مشاور حقوقی شرکت‌های تجاری و سازمان‌ها

وکالت یک **عقد جایز** است که در چارچوب مقررات **قانون مدنی** منعقد می‌شود و طرفین آن وکیل و موکل نامیده می‌شوند. می‌توان برای وکیل انتخابی حد و مرزی مشخص کرد که در چه زمینه‌ای اجازه وکالت از طرف موکل دارد و در چه زمینه‌ای خود شخص باید برای آن کار حضور داشته باشد.

نایب السلطنه را در دوره **صفویان** «وکیل» می‌گفتند و عنوان «وکیل الرعایا» هم از همین جا برخاسته است.

انواع وکالت

1. وکالت مطلق: یعنی این که شخصی را برای تمام امور شخص دیگری را وکالت کند (فروش یا خرید یا پرداخت هزینه خانواده) که وکیل نیازی به اجازه از موکل خود را ندارد.

2. وکالت مقید: مورد وکالت معین است و وکیل باید در همان مورد معین، عمل نماید (صرفاً خرید خانه یا فروش ماشین و.....)

مورد وکالت باید امری باشد که به موجب قانون یا طبیعتاً در انحصار شخص نباشد و خود شخص موکل بتواند آن را انجام دهد. برای نمونه وکالت در مجلس معامله که باید خودش عمل نماید و نمی‌تواند دیگری را وکیل نماید.^[1]

گونه‌ها

انتخابی

در مواردی بکار می‌رود که شخصی، وکیل خود را انتخاب و با انعقاد قرارداد وکالت از او می‌خواهد وکالت او را برای دفاع از حقش در مراجع قضایی برعهده بگیرد. **وکیل دادگستری** به فردی گفته می‌شود که معمولاً پس از طی کردن آزمون‌ها و آموزش‌های مختلف حقوقی و دریافت پروانه وکالت دادگستری، مجوز وکالت و حضور در مراجع قضائی از جانب اشخاص دیگر را دریافت می‌کند. در ایران پروانه وکالت دادگستری توسط مرکز مشاوران قوه قضاییه و **کانون وکلای دادگستری** به دارندگان شرایط وکالت اعطا می‌شود.^[2]

تسخیری

در مواردی که دعوایی کیفری جریان داشته و علی‌رغم ضروری بودن حضور وکیل، در دادرسی و محاکمات، به دلیل امتناع متهم از اخذ وکیل یا نداشتن توانایی مالی برای این کار، وکیلی برای دفاع از متهم وارد پرونده نشده است که در این صورت به تشخیص دادگاه، از بین وکلای دادگستری وکیل رایگان برای او گرفته می‌شود. عنوان وکیلی که به این ترتیب وارد پرونده می‌شود، وکیل تسخیری است.

معاضدتى

در مواردی که اشخاص برای دفاع از حقوق خود در دعاوی حقوقی نیاز به وکالت داشته باشند ولی توان مالی انتخاب وکیل را نداشته باشند با تشخیص اداره معاضدت مرکز وکلای قوه قضاییه و کانون وکلای دادگستری، وکیلی به صورت رایگان دفاع از حقوق شخص مُعسر را برعهده می‌گیرد. عنوان وکیل یاد شده در این موارد، وکیل معاضدتى است.

اتفاقی

اگر شخصی تحصیل کرده رشته حقوق باشد ولی پروانه وکالت نداشته باشد و بخواهد به صورت اتفاقی برای حل مشکلاتی که بستگان نزدیک او در مراجع قضایی دارند، با طی مراحل قانونی و پرداخت هزینه مربوط می‌تواند به این امر اقدام کند. شخصی که با این روش وکالت موردی برای دفاع از حقوق بستگانش گرفته‌است را وکیل اتفاقی گویند.

جستارهای وابسته

- وکیل دادگستری
- کانون وکلای دادگستری مرکز
- دفتر اسناد رسمی
- وکیل تسخیری

منابع

برگرفته از «<https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=وکیل&oldid=35056154>»

ویکی پدیا
